

[Afghanistan Digital Library](#)

adl0623

<http://hdl.handle.net/2333.1/mw6m90cq>

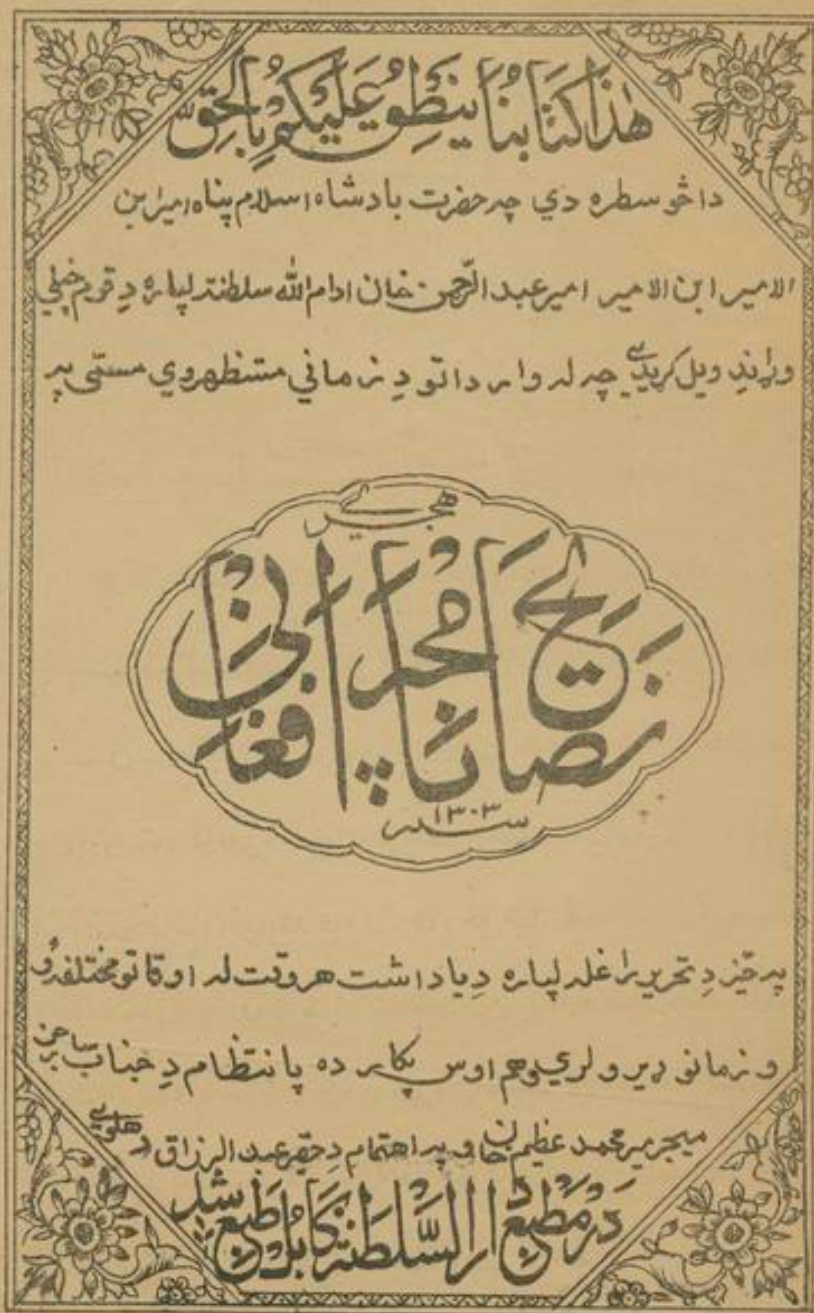

This is a PDF version of an item in New York University's Afghanistan Digital Library (<http://afghanistandl.nyu.edu/>). For more information about this item, copy and paste the "handle" URL above into a web browser.

When referring to or citing this item please use the "handle" URL and not this document or the URL from which you downloaded it.

All works presented on New York University's Afghanistan Digital Library website are, unless otherwise indicated, in the public domain. The images available on this website may be freely reproduced, distributed and transmitted by anyone for any purpose, commercial or non-commercial.

NYU Libraries, Digital Library Technical Services, dlts@nyu.edu

بِسْمِ اللَّهِ خَيْرُ الْأَسْمَاءِ

د اټکلي فريدي چه په ورځ د شنبه ۱۲۷۰ وېشتمه د ذي قوده اخرا
په پښتو ورته مياشت د لوي اختر وای ستنه په مجلس د دربار پناه
د پغمان کښم تقيس وکړ وکړل د دولت بهينه برطانيه حاضر د مجلس و
د خاين و ساء د طو القود سليمان خيلو په محفل د حضور حاضر و استند عاى کړ
چه انجمن چيم بيان فرمايل دي ولد شري و خلى مبارکي ستايبه و قلى دي پښت
و منک و ته و سپارل شي چه لد کلام با نظام و خبر و کد مر غلو و د سر کار دوي
حضرت امير صاحب پند و فايد و خلو و لپاره د او لاد و بنيا د خنک و د کل
اهل اسلام د افغانستان دستور العمل اکمل پاتې شي و فرق ما بين د دوست
و د بيمن و کاند و تميز و کړي شي لد جهه حسب خواهش د دوي پښتو شتو

نسب اته

ننوتد پور تکرول وځي لهغه څایه وچه دریکسه کندی دامن جشیدي
مقید و مغلول پچوسر څاړا وړه مخ هم حاضرینو د مجلس و تدرکړي و هم ویل دا هغه
دریکسه دي چه نرمنو د خان اغا جشیدي افسر دروس و تدریکلي
و پیغام وړکړي و چه منگه ایل والوس د عیسی ستایه قبوله و و و و
ستاسي لره مخ د امتد ر و و و لهغه دریکسونرم پښتنه وکړه چه پښتیا
و وایي چه خبره داده یا غیر لد و ی ویل انکار نه لر لد چه منگه نرمنو
خان اغا پرتو د افسر روس چه متصرف د پښتانه و لیکلي و پیغام د ایل
و ترون خپله هغه دولت و تدریکه یو لهغه دریکسون ویل ما هغه لره
چه تاسي کښک لره شي و ما رومي و تدریکي و و رستایه چه په هرات کښ
مخالف ستایه ده خبری و تاسی کار کذا ران د هرات نیسی سودي و تدریکه
تر څو چه نه و دوي پلاس د کار کذا ران نو د دولت اسلام کمر قمار شو و و و و
و کرد و د خانانو خپلو سپر د اقرار د غلو ما و ویل باطن د دین اسلام تاسی
شرمند کړي و نرمنیز د عدل الهي ده چه په پاداش د عمل ستایه پرمخت
ستایه و لیدلي ده و بهم دغه نرمنیز به جهنم و تدریکه لره شي و خدا یتا به
نرمنیز و نه ستایه د اور کاند پس لهغه اهل د مجلس هم مخاطب کړي و هم ویل

۴

غن و نقصان چه په معامله د پنجه ماته و برید لید سببه ده چه لپاره
 جزال مسدودان حسب په فصل دیني کبش خط و بنکه چه خبر د حد ویشنی و کد
 شوه و کار له افغانی د صلاحیت هر چه نه پوهی کم تیر شوي
 افسر و روس له یوه طرفه سره لتایع خبري د مصالحې کوي و له بل طرفه
 لښکر خپل نریاته وي سړي د روس سل سل دوه دوه سوه هره ورځ
 و لښکر پخواني خپل سره ملخصکي مبادا پرمهین شري کبش چه پوه شي چه کمک
 و امداد له هراته تر سیکي پر سړيو تاج محل و کاند و شرمندگي لپاره د خلقو
 و دولت تاج پیښه شی تر څو چه لاري ترلي شوي ندي یو دسته لښکر
 له کابله لیکم چه په برابر د لښکر د روسي پر وت وي که صلاحیت و شه
 یو دن د لښکر تاج په حد خپل کبش ضرر ندری او که مقدمه و شوه ندمت
 و خسارت به راجوع ندر وړي و نه پوهی کم چه تر څو روسي پوه شول په لښکر
 و نکاند و امتحان د خلقو د افغانستان واخله لاس ندر اخی و کار د صلاحیت
 صورت ستري جر میل حسب ذکر شوي پجواب ځا کبش و بشکل که تایه لښکر
 اسباب جنگ پخپل لاس پخې و کار ولوري و امر د مصالحې بر هم خوري غاړه تاج به
 خلاص وي چه جمله تایه جنگ اختیار که ما وویل خبر ویدی تر څو صدق د قول
 تاج

تاج و نه

تا بهی و تدریجاً شی پس نهفته در طرند و بنگری شام بعد غه احوال و رسید چه اوضاع
در وی مخالفتان و بیخوره و بخت بنگرد و هغه سر له اسبابه مقد مینه و بنگر کی
و بنگر شامی تا بهی هم خبر کری چه صبا پس ما ایل د نوبی ما بچوب کین و بنگر چه
جریل لمسدن صبا چه داخل د کار ده داسی کی بشکی و مالرو یی له لیکلو د بنگر
مخالفت کریده او که پس خلاف د لری دده عمل و کرم له هر شایه چه معامله
د حد و بیشنی برعش و ای چه له لیکلو د بنگر ستایی و چه نقشه لد یقار شوی
او به حقیقت کین خپله خبرال موصوف خواهان د یو کمرت مقدی د سوتی
سر له خلقو د پښتنو و له جهته چه پد او مځیال تلی و که پد ما بین د
و پښتانه کشت و خون واقع نشی مبادا چه خلق د افغانستان پد ولت
د سوس پدی قریب د جوار و تزد و ای د حد و دو مایل و ربع د دوستی و دوستی
د دوی سر له دین و دولت شاسر سر نقصان شاده ولد یعنی غافل و بخیل
و عقل دده پناقت د کار پد توری و ند و پوهید یی چه عاقل نهغه قسمه د
چه نتایج د دینیه لری و دینیه چه نتایج د دینی لری بهتره و ښکته و سر سر
خیر خپل کز یی فرضم کره چه دولت د سوس سر له خلقو د افغانستان د دوستی
اختیار کره آیا خیال دهند وستان لری یا نه یی لری که نه یی لری دوستی د

افغانستان ده پيربښه دولت د سرکار لگښت لږ قسمه دوتی د سوس سوله
خلق د افغانستان په وېلي بد وړي او که چرته خیال دهند وستان لري
باید د دې چارو سره د خلق تیر شي و هند وستان و ته لار شقې شېر به د خا
دهغه اول دا خلق لره تکلیف کوي چرته پتایه کار ندرم و حکومت ستایه لږ
غرضه اړینو له منځه د ولایت ستایه تیر لیکو و جنګ د دین خپل و نه
و یراق واسلمه شچه کار ستایه لږ شي یراق واسلمه خپله ماته را کافي چرته
ستایه ښه خاطر جمع او سم و پر زړه څا کښن اند لږ ښه د مخالفت ستایه
څای و نه نیس و څه لږ ستایه خلقو چرته بیکانه د دین خپل بد و ښي و دوه کښ
سره د دولت د سرکار لگښت پهم دغه واسلمه جنګ کړیده و مجرب
و انه مایلی شوي هیته څای د احتیاط ده لکه چرته وېلي دي من جرات لږ
حلت به اندامه او که یراق ستایه خواش لکې و مبادا د خ و پان د شکست
و یو چشم نرخم منګ و ته ورسېګي هغه و ته تایی له وروسته و دین څا
لږ خ و پان د کار څا به تمام کایه نو له اختیو د یراق ستایه چارو نه لرو
دا خلق د افغانستان به له دغه لږ و سلو و کوي یا به لږ نه و کوي
کې و کړه خود بشپړه د شقې را غله و میرانه لدوي په کلي لاره و مقصد د

جاءل شد او کئی ورنه کوه و اطهار و غیرت می و کمر سوسه لهنه خایه
مامله در هندوستان بخت نمین لری سولدی خلقی شان نه گرفتاری
وای پیرینه یراق و اسلحه چه نه لری کوی هر کله چه دوستان و دولت
ثباته اوس وقت در ظهور و دوستی ستایه ده خوانان کاری ستایه
باید که دی چه مقدمه و هندوستان و پانزده و هویته خلدی و لهما
طاهره کاندی پدی مرحله کنش نامردان و خاندان و سلطنت و دولت
در دوتایی پمشل وجود و ولی محمد خان و امثال و صفه له خایه
حرکت کپی لاس پر مله و پی چه منگ لره خدشوی چه خدمت در دو^{خیل}
نه کوه هر سر کرده نامرد دوه نره خلوص نره یوزر در پی نره پنجه نره
شپش نره خوانان کاری لره قوم و هر کوه و یستی بدایه کپی
و کوه و نره و نره کپی پدم دخی و لیسکر در و سی می و سگوی و سگوی
سپر و خلی می جوهره وی و خانوند و دوی نینه و کوی و توپ و توپ
در دولت سرکار انگریز می کوی پر جمع کنش دولت در سرکار انگریز
په و لیشتو کوی لیه په نرها و خانوند لد وی ایچ و لرو و سته
در شاه که هزمیت خورلی پیرته و گرنه یده دولت در و پی قتلوی

دایو له شمرد د دوستي د رسوس ده بڼه د هغو وخت چر و سله د دي خلقو د انخي
له چا سر ولايد د لا چر په هر شهر مقام و محل و شاي غولته غولته و تر پاي ته
لښکر خپل پر کيد ي تر خوله لاس آچو لو د دي خلقو خاطر جمع شيه وپ چر خلق
د افغانستان تېر پر شويدي و لپاره د لښکر چر غولته غولته شي هر شاي
پر پښتني غلځيځي پکار لوي و لپاره د لښکر چر وپ ندي شي لښکر هم غلځي پکار ده
و لپاره د لښکر چر لوس و ستر شي و سپوت ده هم غلځي ضرور ده او که د غواړي
غلځي د ولايت خپله راورې د ولايت مشق له پريوه طله وليکي واي لدینر چر دوشقاله
پريوه طله وليکي يو پا و پريوه طله اخيستل بهر دي يوه طله وړ کوي يو پا و غلځي
و تمامه غلځي افغانستان او ندي و د اخلق په اصل که زراعت دي لکه داس نک
يو کال چر و چر پېښيکي يا حاصل لو ضرر سمي سميکي ويره د قحط و خوف
د هلاک لري هغه وخت که غلځي و نکا ند يايد دي چر نوم د دوستي د هغه
له سره خپله خپي پورته کا ند و د پښتني و کوي و په وخت کهن چر داخل د ملک
د دوي شي طاقت د د پښتني له کم خايد لري چر هغه لري لاس وړ کړي و پخپل لاس
د دوستي دي لا علاج دي بايد چر غلځي و سا کا ند غلځي په اندک زمان له کل و ستر
او پښتنيکي و کال د رسوس لري خي خود اخلق له و لکي هلاک و فرار يکي و هغه هلاک

د دي خلقو عين سر د خپل گټې د ابله فایده د دوستي د دولت سر د وېله
په هغه وخت کېږي چې لښکر د روس خدای د نکاند د اخل شي پدین څنگ کېږي
منځه خلق اختیار د عیال خپل ښه لرونک ښه بد کاري وکړي د میرو یی عیال
و شای هغه و پدین د نصای کېږي ښه خپله صاحب اختیار ده په هر خای ښه
چېرې و یی د روس وی ښی بی شری بنا کوي و خلق د افغانستان هغه یی
چېرې لښی دده یی بد کاري کړي و شای یی نور ښه و سړي پدېر کاند و یی
چېرې و یی بانو خواست به د مړي خپل له حاکم وخت د هغه خای څښ
و کوي هغه حاکم که بانو خواست و که له قوم هغه حاکم هم یو سړي له سړي یو
د روس په نظر قوم ښکاري و له و شای د هغه هم پاک نه لري نور چېرې معامله
پدې خای ورسید د دوستي پدې ښی مېد له کړی بیا جگړه سره له روس لښکر
پس له هغه د ابله فایده د دوستي د روس ده نور امکان نه لري چېرې خلق د
سر له دولت د روس د وستان ښی له جهت چېرې د یی له خیال د ښو و د هغه
نه تر یی باید چېرې د خلق پائماله کاند هغه وخت کېږي چېرې د خلق پائماله ښی
آیا پائماله له سره د ښی ده کدی دوست آیسیر شیر علی خان احمق و ابله
ولیو یی و پدې خواه د قوم و پدې اندیش د نفس خپل کړ لوه نو شوه سر له روس

و سرکار انگیز چهره ی هیکی قبضه و تصرف د افغانستان منظور نه لوي و داخل ملک
 په مابین خپل و سروي جباب پر پښتني د اجماب که چيري کا و ماتي کا ند هي د پښتني
 خپل ځانته و باله و هم گزنتار و پاي بند د پښتني د دي خلقو پاي شه امير ذکر شوي
 د پښتني کوي و له پاي تخت خپل ځني نري چهره سوي را و له و پجايت د هغه د
 و سرکار انگیز و هم ش به در حال شاهه و اف اي احمده فرض هم کړه دولت د انگیز
 په نرو و سوي له ملک خپله و وليست و ملک خپل و له و جوده د بکا نه خالي
 و سوي بقوت و زهر د که دولت له کور خپله باسي هغه وقت چهره مو تپه
 ستا هم و نه شوي نو و حمايت خواه و هم درلود لئا و نو پریده او س چهره اجزا
 ستا يوله بله توي و تيت شوي و مخ د حمايت خواه ستا له پنجه د عداوت
 د هغه توکلي تا پر که حساب را وړي و پشلت ستا حق ند چهره ملک تا تر پښتني
 نور معلوم شوه چه تا لایق د لوي والي د قوم ند را لود و د دوست و د پښتني
 فرق و ند کا و را رده غلظ و اند پښتني نا صوابه د پش مح کنش نيولي و
 خدا يخواي پش نشو دي چه پر مر د خپل کامياب شه سر د تاي په ترکستان کنش
 تر خدا و روح ند که چه له او بود امو يه ځيني تير نشي و او د نسا د قوم کنش
 و ند چي و بنياد د اسلام بر باد و سکر ي پس له مرگه د هغه نري حقي

خود کړه چر هېڅ جاهل و نکاند کوي دې مخاطب کړي وايو ته چر مړه د ستا
د سړي د دولت سر کار انگريز لوي ولي سړي د دولت لره تکليف وکړي
وراي ولي وقي چر واي ولي وي پصلاح د قوم ندر واي وضا د قوم
منظور نه لوي قوم هغه قوم ده چر خلو لينت کاله پنځو چر وي ليد چر
شاه شجاع لره له بادشاهي بيله نامر نور خرنشته و منادي د سر کار انگريز
نداو کړه چر ملک د خدای وخت د شاه و حکم د کيني بهادري و پوهيده
چر آنخه چر منگه گزلي و غلط و دولت انگريز قبضه کول د ملک خنک
منظور لري نور حال کد اړنگ دي يا خانو نه تمامه و ويا بيگانم خلق بکده
خپل کين ندرید و ویکړه هر چر چر و کړه و بادشاه د وقي پر نهايت د
سپک واي و خفت سر کړه و سره لږي چر بادشاهي ندر لود ملک خپل
لر بيگانم ملت خپل خني خالي کد ته پو هيکي چر د اقوم لجنسه د نصاي پر ولايت
خپل بد وري ولي و کيل د مسلمانې هغه دولت اختيار نکر چر و کيل د نصاي
راوست و هغه مرکب ته و کړه و بياي ما بين د دوه فرقو او د غناد
خلو لينت کين ويا و بنه نکر و خپل خاني پر بند و قيد کين و اچا و کړه يا لږ
ميراث د حماقت د لود کړل شيعه ي جمع الی اصله بله دا چر اثر الابه يظهر

فی الالباء چه هه هه و کره بنا پر خیر د قوم نو و قوم لاهلا چه خیر چیل پچنگ ترنج
 ولید و مقدمه یی بنا کره و هر کله چه افسر سرکرده یی بنه ندراده لاهلا چاری
 هه یی سره پانی خا نتر مشران مقدر کری و هه حتی یوشخص چه خانی پچلال آبادین
 سرکرده جو کره و و نوم د هغه فقر غازی و هه بهغه وقت کین چه د یی پخو خا
 را و و لاهلامه و لاهلامه د ده م پینتنه و کره جیت یونی لاهلامه غریب د هه
 د اقسام خلق په برابری د لیکری و د سکار انگریز پمقدمه و نزاع و واقعه نه هاو
 خا نو نه خیل تلف کره و هم لاهلامه و د سکار انگریز یی په نه هاو وینی تو یی سو
 او د فساد په جلال آباد و کابل و غزنین و قندهار په یو قسم لگیدی و هه کینه
 په مینج کین نوای لرغیا و قوم لاهلامه پر خیر و نواید و د دوی بمصالحه و دوستی
 د سکار انگریز آگاه یی نوای کری هه هه هه او د فساد کینا ستیده ندراده
 بیا را خیم پسر د خبر د پیچده و ادرده و خیال د لمسدن حب که لیکری چه هاو یی
 لاهلامه یی لیکم قبول کری وای دولت د روسی او لاهلامه د دجله کولوی ندراده
 او که هه یی کری وای صرفه به یی لاهلامه نو و ری و پیچده به لاهلامه نو یی
 و خلق د طوائف د جمشید یی و غره او یی قید چه تر شل ندره میروند جنگیل
 و سری د کام لاهلامه هه و ده لاهلامه د دوی را و یی دولت د روسی بهینه

هرگاه چه گشت و بنگر شای و لیده و و پو هیده چه سپاه در روس پر دی سپاه خالید
میل بجانب دهنو و کمر و سرک دکانو دایلات ذکر شوی خواصخواه می پیغام و سرکه
کو خالی ده براتی هفتهم پراطینان و خا طرچی سره مرغل و مقدمه می رور و
دا خسارت دولت د افغانستان و تله اندلیسینی خای و جبال مسدن حب
و رسید باید چه پو هیده ای چه دوستی و خلقو د افغانستان سره دولت
پر چیز د امکان کنن نه لای جهت چه دی له ارادی د تسخیر هندوستان
ند تیریک و خلق د افغانستان هر دولت چه و غواری چه دی پائماله کاند و
د دی تیرشی د بن خیا کزی مثلاً که ایرانی و غواری چه له افغانستان عبور
و کاند و ختای و تله لاری و جنگ سه له ختای لری د بن د افغانستان ده
او که دولت و ختای له لاری د افغانستان قصد د ایران و کاند د بن د
افغانستان ده او که دولت د سرکار انگریز افغانستان پائماله کزی پر ترکستان
و مملکت د روس کار و لری سره له افغانستان د بن کوی او که دولت د سر
له لاری د افغانستان اراده د مملکت د هند و کاند د بن د افغانستان
و هیچ فرق پیا د خلق د افغانستان نه لری چه د بن د دی نصاری
یا مسلمان روی ده یا چینی هر دولت چه روی تر پینو لاند کوی

و له سړي تير شي د بڼمن تر له خه دولت بل نه لري نو پر کم عقل و تير خلق د افغان^{لستان}
 دوستان د دولت د سوس کيکي حال داده چر خلق د افغانستان عقل لري^{خير}
 خپل بڼه پوهيکي که خوگ و وائي چر پڅر خپل بڼه هکي غلط وائي که پڅر خپل
 نپوهيداي ولي پر وقت کښ چر گرم و کرفار د مقدمي ونيو و پر بڼو دوسره
 دولت د سرکار انگريز و نه پر سر وقت د دوي ورسيدم و خير د دوي م
 وروښود چر پس لدې مصلحت ستا يي دوستي ده نه د بڼي خپل ځاي و اوړيد
 و هر چر چرم و ويل و بکړه و لد د سټي د سرکار انگريزي فايده وليده و هم پويده
 جزال لمدن حب عقل و کفايت بقدر د عهد و منصب چر پڼي خپل د سر لودول
 لکن عقل چر مها تو بزمگو و اندلښنو لويولو کاځي وي نري د سر لود د اقسام عقل پواکم
 کمرده چر دوست له مخي د سببه دوست حقيقي مقرر کاځي د بڼمن له مخي د سببه بڼمن
 واقعي و پښتني خلق د افغانستان له مخي د سببه دوست د سرکار انگريزي چر قصد واره
 د مملکت د سوس نکوي دولت د سوس له مخي د سببه بڼمن و پا چال کوکي خپل کړي چر له
 واره دي د مملکت د هند تيريدل نه لري او که وائي چر له لاسي د افغانستان جانب د هند^{ستان}
 عبور نه کوم لد ايج د ملکه د ايراني و هاشيه حاشيه د افغانستان نه نرم و هيچ پد دولت
 افغانستان غرض نه لوم هم بايد دي چر هغولو و واي شي چر د حرکت بشه نده و پاره د متنگ

سراسر مرد و خطره ده تن هفت وقت چو دولت دسکار انگیزن حای و تربی و بنیق ثمنک و له قصد
و خیال ددینیه ستاپه این و امان نو و اوس چو چنگلک ثمنک تیر یکی و پدغای ثمنک دوست
و حای ثمنک ضعیف و مغلوبه وی و ملک د هفت نیسبه نور له کمه خایه باور کو و چو دوست
ثمنک یکیک و دولت ثمنک منک تیر یکدی اظهار ستا لحنی د غدر و مکرده هم د غدرن درج
و پیرید و چو له حاشیه د ملک ثمنک و لدایخا د ملک د ایرانی تیر شی و لی چو ورسه
دس ثمنک دهم نیوی و خنک و کناره ثمنک هم نیسبه و لاسه د عبور خیا جویه وی و غر و پند
ثمنک هم تهدد د نیوی لری پر خه دلیل بد منک المم و اسوده پیکدی هر که صیابی لری
و حمایت خواه له لاسه ستا یه خراب شو نورن و سچ بهتیره ده چو لاس و پستی و هوو
و مانع د حرکت ستا یه شو که در مروه قدر غلبه و تسلط دس لو د چو هم منک و هم دولت دوست
ثمنک هم به هم که هفت وقت به در د و دس یغ نر لوی او کنه خیل شان پلاس خیل دلیل و مغلوب
ستا اند جویه و ذکر دولت دسکار انگیزن بهتیره وقت کین چو فتح د قندها یم کری و ده و خط و خلق
دنگه لپاره ثما و سید چو و سی به عنقریب ولایت ثمنک و نیسبه و منک به لری سر کرده کی ملک
بانلو وقت ده که سر پرستی و غم خواری ثمنک و کانی و ما خط و دوی دولت دسکار انگیزن و تیر
و لیکه و نزه یی منع کرم چو پکار و دهغو غرضه اهره او سه که نه یی منع کرم نوای و پر پستی یی دس
چو له قندها یم تلی وای و سر شسته د کار و هرات یم پچا یکی سره تری پچا نب و مرو یم لیکه و شسته

